

Brusel 23. února 2026
(OR. en)

6343/26

SOC 84
EMPL 35

POZNÁMKA

Odesílatel:	Předsednictví
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Přerušování cyklu chudoby: rozvíjení podpůrných a aktivizačních služeb zaměřených na člověka – <i>výměna názorů</i>

S ohledem na výměnu názorů na zasedání Rady pro zaměstnanost, sociální politiku, zdraví a ochranu spotřebitele (EPSCO) dne 9. března 2026 naleznou delegace v příloze poznámku předsednictví pro řízení rozpravy na výše uvedené téma.

PŘERUŠENÍ CYKLU CHUDOBY: ROZVÍJENÍ PODPŮRNÝCH A AKTIVIZAČNÍCH SLUŽEB ZAMĚŘENÝCH NA ČLOVĚKA

Přerušení cyklu chudoby

V roce 2025 předsedkyně Ursula von der Leyenová ve svém projevu o stavu Unie znovu potvrdila dlouhodobou vizi Unie a zdůraznila, že EU stanoví plán, jak pomoci vymýtit chudobu do roku 2050¹. Dosažení tohoto zastřešujícího cíle v Unii je komplikováno přetrvávajícími tlaky v podobě vysokých životních nákladů, makroekonomickými výzvami a finanční nejistotou.

Mnohorozměrnou povahu této problematiky dokládají dlouhodobé výzvy, jako je chudoba pracujících, rostoucí omezení v oblasti bydlení a cenové dostupnosti, jakož i značný počet rodin s dětmi žijícími v chudobě. Proto jsou zapotřebí komplexnější a účinnější politické reakce. Tyto reakce zahrnují nejen poskytování odpovídající podpory příjmu potřebným osobám, ale také posílení aktivního začleňování a přístupu k základním službám. Chudoba zažívaná v raném věku má i později hluboké a trvalé dopady na individuální úrovni i na úrovni společnosti, což vede k nerovnostem, pokud jde o zapojení do společnosti, a zároveň se tak posiluje mezigenerační přenos znevýhodnění. Potřebujeme proto odolnější mechanismy prevence, díky nimž se v první řadě sníží pravděpodobnost, že lidé upadnou do chudoby, a které zároveň budou řešit problematiku mezigenerační chudoby.

Rozvíjení podpůrných a aktivizačních služeb zaměřených na člověka

Podpůrné a aktivizační služby zaměřené na člověka se ukázaly jako účinný způsob řešení sociálních nerovností a posílení postavení osob, aby mohly plně rozvinout svůj potenciál.

¹ Projev o stavu Unie v roce 2025.

Pro řešení strukturálních příčin chudoby a přerušení cyklů znevýhodnění má zásadní význam posílení investic do integrovaných, vysoce kvalitních a přiměřeně financovaných podpůrných služeb – včetně služeb sociálního začleňování (například sociální práce, poradenství, koučování, mentorování, psychologické podpory, rehabilitace) a dalších obecných podpůrných služeb, včetně předškolního vzdělávání a péče, zdravotní péče, dlouhodobé péče, vzdělávání a odborné přípravy a bydlení.

Klíčové je upřednostňovat politiky, které usnadňují včasné zapojení a individualizovanou pomoc, včetně individuálního posouzení dovedností, kariérního poradenství a cílených příležitostí k odborné přípravě nebo změně kvalifikace v souladu s potřebami trhu práce. Aby byly aktivační politiky účinné, je nezbytné, aby byly koncipovány na základě cílů, kapacit a sociálního kontextu jednotlivce, přičemž je třeba uznat, že pro přerušení cyklů vyloučení je nezbytné svobodné rozhodnutí, sociální vazby a důvěra ve vlastní schopnosti. Koncepce zaměřená na člověka rovněž prosazuje důstojnost, autonomii a možnost volby.

Vypořádat se s komplexitou chudoby zároveň vyžaduje spolupráci napříč odvětvími, jako jsou sociální služby, zdravotnictví, vzdělávání, zaměstnanost a bydlení, a možnost bezproblémového přístupu jednotlivců k tomu, co potřebují, na jednom místě nebo prostřednictvím koordinovaných referenčních mechanismů. Zásadní význam má zejména posílení vazeb mezi systémy sociální ochrany a veřejnými službami zaměstnanosti spolu s pobídkami, které učiní přechod do zaměstnání finančně zajímavým a udržitelným. Tyto podpůrné přístupy usnadňují nejen integraci na trhu práce, ale také napomáhají k širšímu zapojení do společnosti, rovným příležitostem a sociální soudržnosti.

Zapojení místních organizací, svépomocných skupin a místních aktérů navíc pomáhá zajistit, aby služby byly přizpůsobené na míru, cílené a přístupné. Komunitní modely rovněž podporují vzájemnou podporu a sociální kapitál jakožto klíčové faktory udržitelného začleňování.

V zájmu dosažení co nejlepších výsledků je třeba, aby se prostřednictvím intervencí budovala důvěra, omezovala se sebestigmatizace a posilovaly schopnosti zvládat různé situace s cílem dosáhnout účinných sociálních výsledků v souladu s ekologickou a digitální transformací.

Očekává se, že vůbec první „Strategie EU pro boj proti chudobě“ očekávaná v první polovině roku 2026 posílí a zdůrazní význam podpůrných a aktivačních služeb zaměřených na člověka. I když bylo při plnění cíle snížení chudoby do roku 2030 dosaženo určitého pokroku, celkové tempo zůstává pomalé. Chudoba nadále nepoměrně více postihuje ženy, rodiny s dětmi a osoby ve zranitelném postavení, což zdůrazňuje naléhavou potřebu soudržnějších, cílenějších a na budoucnost zaměřených opatření. Je nezbytně nutné, aby politiky byly účinné, doplňovaly již zavedená opatření pro řešení této situace a zahrnovaly přístupy zaměřené na prevenci. Zásadní význam pro zajištění toho, aby nikdo nebyl opomenut, má posílená soudržnost a koordinace politik na úrovni EU i na vnitrostátní a regionální úrovni, mimo jiné i prostřednictvím evropského semestru.

Cíl výměny názorů

S ohledem na výše uvedené skutečnosti se ministři a ministryně vyzývají, aby si vyměnili názory na účinné politiky, které mají napomoci k přerušení cyklu chudoby, a to se zvláštním důrazem na úlohu podpůrných a aktivačních služeb zaměřených na člověka. Cílem jednání je usnadnit zkoumání přechodu od čistě peněžních dávek k ucelené a podpůrné individualizované pomoci a nepeněžitým službám. V této souvislosti mohou ministři uvážit, jak systémy sociální ochrany a aktivační služby lépe sladit s cíli autonomie, sociálního začleňování a zaměstnanosti.

Otázky k jednání

S ohledem na uvedené informace se ministři a ministryně vyzývají, aby se vyjádřili k těmto dvěma otázkám:

- 1. Která vámi prováděná opatření účinně posílila a posilují podpůrné a aktivační služby zaměřené na člověka, jejichž cílem je předcházet chudobě a sociálnímu vyloučení?*
 - 2. Jak začlenit podpůrné a aktivační politiky zaměřené na člověka do vůbec první připravované Strategie EU pro boj proti chudobě?*
-